

Unga med Synnedsättning

POLITISKT PROGRAM FÖR RIKSORGANISATIONEN UNGA MED SYNNEDESÄTTNING

Reviderat Riksstämman 2023

Citat: Det är viktigt att inte låta dagens verklighet styra vilka visioner man har. För att effektivt kunna påverka framtiden så måste man ha idéer om vad man vill uppnå. Om visionerna slockna så dör engagemanget. Inom US så har vi visioner, och engagemanget lever. – Håkan Thomsson (US ordförande 1989–1993 samt SRF ordförande 2011–2021)

Innehåll

Övergripande principer	3
1. Ekonomisk ersättning	4
2. Fosterdiagnostik & genteknik	5
3. Historiebeskrivning	5
4. Hjälpmedel	5
5. Marginaliserade grupper inom synnedsättningsrörelsen	6
6. Representation i Media, radio och TV	6
7. Negativa attityder, fördomar och diskriminering.....	6
8. Sex, samlevnad och föräldraskap.....	7
Hemma hos oss!.....	8
1. Boendestöd	8
2. Ledsagning via LSS.....	9
3. Medflyttande av stödinsatser	9
4. Migration & Integration	10
5. Utrikespolitik /Agenda 2030	10
Vår del i samhället!	10
1. Digital tillgänglighet	11
2. FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD)	11
3. Tillgängliga fritidsaktiviteter	12
4. Fungerande och trygg färdtjänst.....	13
5. Tillgänglig kollektivtrafik.....	14
6. Ledarhundar	15
7. Tillgängliga städer	16
8. Syntolkning & Uppläst text.....	16
9. Tillgängliga och inkluderande val.....	18
10. Trygghet	18
11. Tillgänglig värnplikt	18
Vår försörjning och sysselsättning!	19
1. Arbetsmarknad	20
2. Kvotering på arbetsmarknaden.....	21

3. Utbildning	21
4. Punktskrift.....	24

I detta dokument skriver vi generellt om synsättning, även när det vi tycker även kan vara relevant för andra funktionsnedsättningar. Detta gör vi för att vi anser det vara lika viktigt att andra organisationer som representerar personer med andra funktionsnedsättningar ska föra sin egen talan, som för oss att få föra vår egen talan. Vi står solidariskt bakom andra organisationer som representerar personer med funktionsnedsättningar när de vill uppnå likvärdiga förändringar för sina medlemmar som de vi kämpar för våra.

Övergripande principer

Riksorganisationen Unga med Synnedsättning (US) anser att personer med synnedsättning ska ges samma möjligheter och förutsättningar att delta i samhället som fullt seende. Tyvärr är det fortfarande inte så och personer med synnedsättnings rättigheter tillgodoses inte. US bedömer att en stor del av detta grundar sig i okunskap och fördomar. Gruppen ses ofta som en kostnad snarare än en tillgång, och den kompetens, arbetskraft och resurs den är hamnar i skymundan. Många i samhället har inte tillräckliga kunskaper för att våga närma sig, erbjuda jobb och aktiviteter eller bemöta personer med funktionsnedsättning. För att komma tillrätta med det krävs att landets beslutsfattare tar täten i en förändring av synsättet gentemot personer med funktionsnedsättning. Gruppen behöver likställas med övriga medborgare och ses som en lika självklar del i samhället som andra. Det krävs politiska krafttag och ett samlat grepp kring svensk funktionshinderspolitik för att tillgodose personer med funktionsnedsättnings rättigheter och möjligheter att leva ett aktivt, självständigt och meningsfullt liv. En viktig del i att likställa personer med funktionsnedsättning möjligheter med andras är att se till att det stöd som finns kring personer med funktionsnedsättning fungerar. Det finns flera, i US mening, bra stödinsatser. Problemet är att de sällan är flexibla och styrs av individens behov. Alltför ofta görs bedömningar utifrån schabloner, kostnader och fria tolkningar vilket medför att gruppen inte ges det stöd som krävs för att leva det liv de vill och har rätt till. Exempelvis skiljer sig bedömningen av rätten till färdtjänst, ledsagning och andra stödinsatser åt mellan Sveriges kommuner och regioner. US anser att lokala förutsättningar ska tas i beaktande då en person beviljas stöd men det är viktigt att individens behov kommer i första rummet, och att det inte ska spela någon roll var i landet personen bor för huruvida

stöd beviljas. De geografiska skillnaderna får inte heller stå i vägen för personer med funktionsnedsättnings möjligheter att bo, arbeta och studera där de vill.

En grundläggande del i att likställa personer med och utan funktionsnedsättnings möjligheter och förutsättningar är att individer inte själva ska behöva bekosta det stöd som krävs för att de ska kunna leva ett aktivt och meningsfullt liv. Det är inte rimligt att en person i behov av ledsagning själv ska behöva bekosta dennas entrébiljett för nöjesevenemang, eller att personer i behov av färdtjänst ska beläggas med en högre kostnad än om de hade rest med allmän kollektivtrafik. Så är dock fallet i många kommuner.

Samhället måste sluta räkna på vad personer med funktionsnedsättning kostar på kort sikt, US tror att samhället tjänar på en självständig och frisk befolkning i längden. För att nå dit krävs åtgärder, såväl vad gäller attityder som politiska insatser.

Under detta avsnitt anger vi US åsikter i de politiska områdena:

”Ekonomisk ersättning”, ”Fosterdiagnostik & genetik”,

”Historiebeskrivning”, ”Marginaliserade grupper inom

synnedsättningsrörelsen”, ”Representation i Media, radio, Tv”, ”Negativa attityder, fördomar och diskriminering”, ”Sex, samlevnad och föräldraskap”.

1. Ekonomisk ersättning

US vill:

Att personer med synnedsättning ska kunna få ersättning för extra kostnader till följd av funktionsnedsättningen på ett sätt som likställs med andra grupper som får ersättningar, och att ersättningsnivåerna ska följa samhällsutveckling och inflation.

Att ersättningen till den som inte kan arbeta ska vara tillräckligt hög och individstyrd för att täcka levnadskostnader samt en genomsnittlig kostnad för en aktiv tillvaro.

Att ansökningar och redovisningar av ersättningar ska vara tillgängliga och administrativt smidiga.

2. Fosterdiagnostik & genteknik

US förhåller sig neutralt i frågan om genteknik/fosterdiagnostik.

3. Historiebeskrivning

US vill:

Att personer med funktionsnedsättning fullvärdigt inkluderas i historiebeskrivningen.

4. Hjälpmedel

US vill:

Att nödvändiga hjälpmedel för att delta i samhället på jämlika villkor med andra ska vara kostnadsfria för individen.

Att förskrivningsregler och riktlinjer för hjälpmedel ska vara lika i hela landet.

Att den enskilde individens behov alltid ska stå i centrum.

5. Marginaliserade grupper inom synnedsättningsrörelsen

US vill:

Att kunskapen om dövblindhet höjs inom vården för att möta målgruppens behov.

Att informationsmaterial om HBTQIA+-personer även inkluderar personer som också bryter mot funktionalitetsnormen.

Att kraven från MeToo-uppropet #Slutvillkorat genomförs för att minska risken att kvinnor med funktionsnedsättning utsätts för sexuella övergrepp.

6.Representation i Media, radio och TV

US vill:

Att personer med synnedsättning ska finnas representerade i radio- och TV-utbudet på ett sätt som varken sätter allt fokus på funktionsnedsättningen eller försöker dölja den.

Att ett forum där media och funktionshinderrörelsen varje år möts för att utbyta erfarenheter och idéer med varandra skapas.

Att politisk nyhetsrapportering och samhällsinformation ska vara fullt tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

7. Negativa attityder, fördomar och diskriminering

US vill:

Att kunskap och medvetenhet om vad funktionalitetsnormen och funkofobi innebär lärs ut till lärare, fritidsledare och i skolan likställt med annat som görs för att motverka fördomar.

Att personer med synnedsättning ska betraktas likvärdigt med övriga medborgare och ges möjlighet att bryta ny mark i samhällets alla delar.

US förhåller sig negativ till både positiv och negativ diskriminering.

8. Sex, samlevnad och föräldraskap

US vill:

Att sexualundervisningen i skolan blir tillgänglig och inkluderande för elever med synnedsättning.

Att allt informationsmaterial hos Ungdomsmottagningen inom området "sex och samlevnad" ska finnas tillgängligt i storstil och på punktskrift.

Att personer med synnedsättning ges samma förutsättningar och stöd som personer utan synnedsättning i att bli och vara förälder till såväl adopterade som biologiska barn.

Att en ska kunna hämta och lämna sina barn på förskola eller skola inom sina arbetsresor.

Att en ska få de stödinsatser en behöver för att förenkla föräldraskapet när en har en synnedsättning.

Att det ska finnas samordnare för personer med synnedsättning på regional nivå, vars uppgift är att stötta familjer och individer genom hela uppväxten samt slussa vidare olika myndighetsfrågor till berörda instans.

Hemma hos oss!

Hemmet är många människors trygghet och US menar att så också ska vara fallet för unga med synnedsättning. Begreppet "hem" åsyftar däremot väldigt mycket. Det kan handla om din bostad och det som händer där men även staden eller till och med landet du bor i.

I "hemma hos oss" anges US åsikter i de politiska områdena "Boendestöd", "Ledsagning via LSS", "Medflyttande av stödinsatser", och "Migration/Integration". Dessa frågor anser US är av särskild vikt för att också unga med synnedsättnings hem ska vara en trygg plats. Här ryms även området "Utrikespolitik/Agenda 2030" då personer med synnedsättning över hela världen ska ha rätt till ett tryggt hem.

1. Boendestöd

US vill

Att insatser i form av boendestöd ska alltid förespråkas framför hemtjänst, bortsett från i de fall där brukaren inte alls klarar av vardagliga sysslor.

Att beslut om stöd ska vara behovsprövat och se till brukarens nuvarande samt långsiktiga förutsättningar och hur dessa bäst tillgodoses.

Att personer som tilldelas uppdrag som boendestödjare utbildas i hur de på ett pedagogiskt och långsiktigt sätt ska stödja individer i sin utveckling.

Att tillgången till och kvalitén på boendestödet ska inte påverkas av vart i landet man bor och den stora kommunala variationen i tolkningen av stödets implementering ska åtgärdas.

Att staten ska ha ansvar över att boendestöd, finns, fungerar, har god kvalitet samt beviljas likvärdigt i hela landet.

2. Ledsagning via LSS

US vill:

Att personer med synnedsättning ska omfattas av LSS.

Att en skärpning görs av LSS som särskiljer ledsagning från personlig assistans, minskar utrymmet för tolkning samt likställer bedömningen i olika kommuner.

Att stöd beviljas utifrån individens förutsättningar, ger tillräckligt stöd för att denna ska kunna leva det liv den själv vill och att kostnaden täcks av det offentliga.

3. Medflyttande av stödinsatser

US vill:

Att beslut om stödinsatser till personer med synnedsättning ska kopplas till individ istället för bostadsadress, för att vid flytt till annan kommun underlätta handläggningen, korta beslutsprocessen samt ge en trygghet i att stöd ges även i den nya kommunen.

Att färdtjänsten borde vara personbunden istället för bunden till kommunen. Idag kan det uppstå problem när ens beviljade insatser ska flyttas från en kommun till en annan, vilket kan innebära att en står utan färdtjänst.

4. Migration & Integration

US vill:

Att skyddsbehovet för flyktingar med synnedsättning tillgodoses i svensk migrationslagstiftning.

Att Sveriges regering ska jobba för att EU skapar säkrare flyktvägar för flyktingar med synnedsättning.

Att nyanlända med synnedsättning ska ha rätt till rehabilitering, habilitering och specialistsjukvård innan de fått sitt uppehållstillstånd.

5. Utrikespolitik /Agenda 2030

US vill:

Att måluppfyllelsen av Agenda 2030 inkluderar personer med synnedsättning.

Att Sverige genom EU, diplomati och ekonomiska sanktioner driver på för att institutionalisering av personer med funktionsnedsättning förbjuds globalt.

Att EU ska arbeta för ett mer tillgängligt och inkluderande Europa.

Vår del i samhället!

Unga med synnedsättning ska inte nöja sig med att bara få leva i samhället, vi ska också få verka i samhället på jämlika villkor med personer utan synnedsättning. Vi ska inte nöja oss med drägliga liv, vi ska ha fantastiska liv!

I "vår del i samhället" anges US åsikter i de politiska områdena "Digital tillgänglighet" "FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning". "Tillgängliga fritidsaktiviteter", "Fungerande och trygg färdtjänst", "Tillgänglig kollektivtrafik", "Ledarhundar" "Tillgängliga städer", "Syntolkning & Uppläst text", "Tillgängliga och inkluderande val" samt "Trygghet". Dessa frågor anser US är av särskild vikt för att unga med synnedsättning inte bara ska få finnas tillsammans med samhället utan vara en del av samhället.

1. Digital tillgänglighet

US vill:

Att privata enheter som tillhandahåller anläggningar och service som är öppna för allmänheten omfattas av webbtillgänghetslagen.

Att skolplattformar ska omfattas av webbtillgänghetslagen.

Att Sverige skärper tillgänghetskraven på digitala verktyg i vardagen.

Att staten säkerställer att webbtillgänghetslagen följs.

Att mer arbete ska göras för att säkerställa att digitala system som används i arbeten ska bli tillgängliga.

Att Aktörer som inte säkerställer att informationen på deras hemsidor och i deras digitala utskick är tillgängliga för personer med synnedsättning ska krävas på vite.

2. FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD)

US vill:

Att FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning blir svensk lag.

Att staten säkerställer att det kontinuerligt finns en god kunskap om FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättnings olika artiklar hos myndigheter och andra offentliga aktörer.

Att Sveriges officiella rapportering till FN om hur FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning följs helt baseras på funktionshinderrörelsens uppfattning i frågan.

3. Tillgängliga fritidsaktiviteter

US vill:

Att kommunala fritidsverksamheter ska ha som krav på sig att vara tillgängliga.

Att information om samhällets olika fritidsaktiviteter ska finnas på tillgängliga media.

Att ledsagartimmar, rätt till syntolkning och andra förutsättningar som krävs för likvärdigt deltagande i fritidsaktiviteter ska vara lika oavsett vart en bor i landet.

Att funktionärer som jobbar med fritidsaktiviteter från start ges en kurs i inkluderingskunskap.

Att ett nationellt system där volontärer från idrottsrörelsen används som ledsagare i samband med fritidsaktiviteter testas.

Att personer med en synnedsättning som utför eller deltar i både sammanhang där allmänheten deltar och i riktade aktiviteter till personer

med en funktionsnedsättning ska lyftas fram som förebilder utan vare sig offer- eller hjältestämpel.

4. Fungerande och trygg färdtjänst

US vill:

Att färdtjänst ska fungera som alternativ för den som på grund av sin synnedsättning har svårt att förflytta sig till fots eller med kollektiva färdmedel samt beviljas flexibelt och med hänsyn till individens egna förutsättningar.

Att färdtjänst ska vara kompensationen för att personer med synnedsättning inte får ta körkort, och ska kunna få användas likvärdigt som seende kan använda sin bil.

Att priset för färdtjänst ska följa den lokala kollektivtrafiktaxan och motsvara det lokala priset för ett månadskort.

Att bedömningen av färdtjänst ska vara jämlik över hela landet.

Att det inte ska vara olika färdtjänstregler i olika kommuner och regioner.

Att det ska vara möjligt att göra stopp under resan på 10 minuter för att uträtta korta ärenden.

Att förare är utbildade i inkluderingskunskap samt i hur en ger ett bra professionellt bemötande.

Att en person ska ha rätt att resa ett obegränsat antal resor under hela dygnet oavsett var en bor i landet.

Att frågorna i formulären för att kunna få färdtjänst inte missgynnar en med synnedsättning.

Att det ska vara möjligt att använda färdtjänst så många gånger en vill under dagen.

Att tillgången till färdtjänst ej ska vara tidsbegränsad.

Att det inte ska finnas en begränsning på antalet resor i färdtjänsten.

Att en person med synnedsättning som norm ska beviljas färdtjänst året om.

Att man ska ha rätt att ta med sig en ledsagare utan extra kostnad om man är i behov av ledsagning i samband med färdtjänsten, oavsett var man bor i landet.

Att en person med synnedsättning ska ha rätt att ta med sig tre medresenärer utan extra kostnad, oavsett var en bor i landet.

Att föraren inte ska förvänta sig att färdtjänstresenären kan visa eller beskriva färdvägen utan att föraren måste använda sig av exempelvis GPS.

Att det ska vara möjligt att ta sig till och från arbetet enkelt. Färdtjänst ska vara ett bra medel för att ta sig runt i samhället och bör vara tillgänglig och flexibel.

Att det ska finnas centrala beslut om vad som gäller vid färdtjänst under arbetstid.

Att man ska kunna använda färdtjänst i alla kommuner.

5. Tillgänglig kollektivtrafik

US vill:

Att all kollektivtrafik i Sverige ska vara försedd med hållplats- och linjeutrop.

Att alla hållplatser/stationer ska ha hållplats- och linjeutrop, tillgänglig information om avgångar, taktila ledstråk, markeringar vid plattformens kant samt information på punktskrift.

Att tillgängliga applikationer för smarta telefoner med realtidsinformation, platsinformation och reseplanerare ska finnas för samtliga kollektivtrafikbolag för att underlätta kollektivtrafikåkandet.

Att Sverige ska ha ett enhetligt system för bokning av ledsagning vid resor med kollektivtrafik.

Att samtliga kollektivtrafikbolag i Sverige ska ha krav på sig att ansluta sig till "Ledsagningsportalen", det gemensamma system för ledsagning med kollektivtrafiken som idag finns men som alla inte är anslutna till.

Att alla stationer utrustas med taktila kartor så att personer med synnedsättning självständigt kan orientera sig på stationen.

Att digitala kartor möjliggör navigering på alla stationer.

Att US ska vara inkluderade i framtagande av ny programvara som rör kollektivtrafik.

Att personer med synnedsättning ska ha rätt till ledsagning från dörr till dörr när de använder sig av kollektivtrafiken

6. Ledarhundar

US vill:

Att ledarhundsförare ska omfattas av svensk diskrimineringslagstiftning.

Att ledarhunden som hjälpmedel kan användas fullt ut, tillåtas i offentliga miljöer och som en laglig rätt oavsett plats i samhället.

Att det statliga anslaget till ledarhundar höjs till en nivå så att kötiden för att få en ledarhund aldrig överstiger ett år.

Att personer under 18 år ska ha möjligheten att ansöka om att få en ledarhund.

Att SRF fortsatt ska ha myndighetsansvaret för ledarhundsverksamheten.

Att fler personer ska kunna ta del av ledarhunden som hjälpmedel.

7. Tillgängliga städer

US vill:

Att personer med synnedsättning ska ges möjligheter och förutsättningar att röra sig fritt och tryggt, samt på lika villkor med fullt seende i offentliga miljöer utifrån universell utformning.

Att all gatumiljö ska vara väl upplyst och att alla övergångsställen ska förses med ljud- och ljussignaler samt taktila ledstråk.

Att offentliga utrymmen, bostäder och kontorsbyggnader byggs tillgängliga och säkra från början för personer med synnedsättning.

Att personer med synnedsättning alltid ska tas med i planeringsfasen i samband med att en ny samhällsplanering görs.

Att separata parkeringar ska finnas för elsparkcyklar och liknande färdmedel.

8. Syntolkning & Uppläst text

US vill:

Att utbudet av syntolkade TV-program och filmer ska öka till en sådan mängd att personer med synnedsättning får en reell valfrihet kring vad de vill se på som är syntolkat.

Att Kulturrådet ska ha i uppdrag att ha en syntolkningspott som är öppen för alla (offentliga och privata aktörer, arrangörer, organisationer och privatpersoner) att söka ur för att kunna möjliggöra fler syntolkningar.

Att de syntolkningar som görs håller en god kvalitet.

Att mediebolag ska ha referensgrupper med syfte att säkerställa att användarna är nöjda med syntolkningens kvalitet, i dessa referensgrupper ska unga med synnedsättning finnas med.

Att unga med synnedsättning ska vara med i beslutsprocessen angående vilka program som ska syntolkas.

Att information om vad som är syntolkat synliggörs mer för att användarna ska få en helhetsbild av utbudet.

Att kvalitén på de digitala lösningarna för syntolkning ständigt hänger med i den tekniska utvecklingen.

Att möjligheten att få textremsan uppläst ska utvecklas, för att det alltid ska vara möjligt att då uppläst text i nyhetsprogram oavsett program eller plattform.

Att personer med en synnedsättning ska kunna boka syntolk för privat bruk från tolkcentralen på samma vis som personer med en hörselnedsättning kan boka skrivtolk och eller teckenspråkstolk, utan kostnad för den enskilde individen

9. Tillgängliga och inkluderande val

US vill:

Att staten har en skyldigt att hitta en lösning för att allas grundläggande demokratiska rättigheter garanteras.

Att staten senast 2022, ska säkerställa att val är fullt tillgängliga för personer med synnedsättning.

Att tillgänglig informationen för personer med synnedsättning finns från alla riksdagspartier under valrörelser, och att denna information finns i partiernas valstugor.

Att personer med synnedsättning inte bör vara underrepresenterade bland kandidater i samband med val i Sverige

10. Trygghet

US vill:

Att brottsoffer med synnedsättning i praktiken ska ha samma möjlighet till rättslig upprättelse som brottsoffer utan synnedsättning.

Att en offentlig strategi tas fram för att säkerställa säkerheten för personer med funktionsnedsättning i samband med krig eller kris.

Att det kan vara viktigt att agera mot organisationer som i sin verksamhet motsätter sig personer med synnedsättning och US:s värdegrund.

11. Tillgänglig värnplikt

US vill:

Att personer med synnedsättning utsätts för oacceptabel diskriminering när försvaret hindrar oss från att delta i verksamheten på grund av synnedsättningen.

Att det svenska försvaret ser till var och ens kompetenser och förmågor i stället för att automatiskt utesluta människor utifrån grad av synnedsättning.

Att personer med synnedsättning ska erbjudas andra uppgifter än i stridande befattning inom försvaret som vi har potential att utföra självständigt oberoende av någon annan eller med liten hjälp från andra.

Vår försörjning och sysselsättning!

I samhällskontraktet ingår både att staten ska ge stöd och att den enskilde individen ska kunna bidra till samhället. Fördomar hos arbetsgivare och andra begränsar idag möjligheten för unga med synnedsättning att bidra fullt ut genom att inte våga anställa personer med funktionsnedsättning. US menar att det behövs ett kunskapslyft bland alla arbetsgivare, offentlig sektor kan göra mer för att vara ett gott exempel för privata arbetsgivare. För att visa möjligheterna att anställa personer med synnedsättning och allt vi kan bidra med.

I en tuff och ofta fördomsfull arbetsmarknad är det viktigt att vi har möjlighet att konkurrera med god utbildning och höga betyg. Många elever med synnedsättning ges tyvärr inte den möjligheten på grund av exkluderande undervisning i skolan, bristande tillgänglighet och dålig samordning av läromedlen. Här behövs ett krafttag för att inte ytterligare en generation ska gå miste om en skolgång där ens fulla potential kan uppnås.

I "Vår försörjning och sysselsättning!" anges US åsikter i de politiska områdena "Arbetsmarknad", "Kvotering på arbetsmarknaden", "Utbildning" och "Punktskrift" som för många är nyckeln till en god språkförståelse vilket i sin tur förbättrar förutsättningarna vad gäller utbildning och arbete.

Dessa områden behöver prioriteras mer från politiskt håll för att unga med synnedsättning ska kunna uppfylla sin del av samhällskontraktet fullt ut. som för många är nyckeln till en god språkförståelse vilket i sin tur förbättrar förutsättningarna vad gäller utbildning och arbete.

1. Arbetsmarknad

US vill:

Att möjligheter på arbetsmarknaden för personer med och utan synnedsättning ska vara likvärdiga.

Att relevanta och ändamålsenliga stöd ska finnas för både personer med synnedsättning som är arbetstagare och egenföretagare

Att flexibelt stöd som följer arbetsmarknadens och lönernas utveckling ges för att stötta upp personer med funktionsnedsättning i sitt arbete.

Att det behövs ett kunskapslyft bland arbetsgivare, om vad personer med synnedsättning kan tillföra i arbetet, samt vilka hjälpmedel/stöd det finns att få.

Att ansvaret för bidrag till arbetshjälpmedel ska ligga under enbart en myndighet. Idag delas stödet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, varav US anser att sistnämnda borde ha hela ansvaret då det är där specialistkunskapen finns.

Att antalet synspecialister på arbetsförmedlingen ska öka.

Att synspecialister ska ha med kompetensutvecklande under sin arbetstid.

Att arbetsförmedlingens synspecialister ska ha fulla befogenheter att fatta beslut i ärenden som rör inskrivna med synnedsättning. Arbetssökande, arbetstagare och egenföretagare ska kunna ta kontakt direkt med synspecialister på ett enkelt sett för effektiv hjälp.

Att arbetsförmedlingens synspecialister ska vara samlade under en och samma centrala enhet inom Arbetsförmedlingen.

2. Kvotering på arbetsmarknaden

US vill:

Att kvotering av personer med synnedsättning inte är rätt.

Att arbetsplatser där US menar att en person med synnedsättning kan utföra ett särskilt gott arbete kan uppmanas att anställa personer med synnedsättning.

Att i de fall som en person med synnedsättning har likvärdiga meriter/kvalifikationer som annan så ska arbetsgivare ta i beaktning ifall en synnedsättning kan vara en ytterligare merit.

3. Utbildning

US vill:

Att elever och studenter med synnedsättning ska vara delaktiga i undervisningen genom aktiva inkluderande pedagogiska strategier av lärarkåren.

Att elever med synnedsättning får vara delaktiga i rekryteringen av sin elevassistent och ha inflytande över urvalsprocessen.

Att elevassistenter ska kunna ta det sociala ansvaret att stödja eleven till nya sociala kontakter och bistår i att bygga upp ett socialt nätverk. Elevassistenten får inte bli en ersättning för andra vänskapsband.

Att anpassningar i skolan inte görs på ett sätt som innebär att elever med synnedsättning inte får likvärdig kunskap som sina seende klasskamrater. Detta innebär annars att vi saknar viktiga förmågor när vi kommer ut i arbetslivet.

Att inga skolor ska ha rätt att vägra ta in elever för att de har en synnedsättning.

Att tillgången till skolskjuts ska vara lika i hela landet och att den ska vara kostnadsfri som all annan skolskjuts.

Att skolskjuts även ska gälla resa till aktiviteter som är förlagda på en annan adress än skolan, exempelvis vid friluftsdagar, praktik och övriga skolpliktiga aktiviteter.

Att det behövs insatser för att öka samarbetet mellan myndigheter för att underlätta tillgången till hjälpmedel och läromaterial i skolan och på högskolan/universitet.

Att Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) ska få i uppdrag att ansvara för samordning och uppföljning av insatser för elever med synnedsättning i skolan mellan stat, kommuner och regioner där eleven ska stå i fokus.

Att lektionerna ska vara förlagda i största möjliga mån i samma lokaler för att underlätta för elever med synnedsättning att förflytta sig på egen hand.

Att studentbostäder ska vara tillgängliga så att de garanterar både en god studie och boendemiljö för studenter med synnedsättning.

Att utbildningens lokaler ska ha taktila kartor samt tillgänglig text och punktskrift på informationsskyltar så att personer med synnedsättning kan hitta i byggnaderna.

Att det i skollagen ska skrivas in att elever med blindhet eller grav synnedsättning har rätt till utbildning i punktskrift och träning i användning av nödvändiga tekniska hjälpmedel inom ramen för skolväsendets ansvarsområde.

Att funktionsnedsättning ska anses vara ett perspektiv, vid sidan om t.ex. jämställdhet, som lyfts inom ramen för Skolverkets läroplan.

Att funktionshinderkunskap ska ingå i lärarutbildningen på universitet och högskolenivå.

Att digitala läroplattformar ska omfattas av webbtillgänghetslagen så att den är tillgänglig för både barn och föräldrar med synnedsättning.

Att personer med synnedsättning får flytta med sina stödinsatser i samband med flytt till annan ort för studier.

Att personer med synnedsättning ska kunna genomföra högskoleprovet via en digital plattform på samma villkor som andra.

Att personer med synnedsättning ska kunna få ett förhandsbesked om antagning till en kurs eller ett program vid högre utbildning så att kurslitteratur och anpassningar kan ordnas i tid.

Att studenter med synnedsättning ska kunna medverka vid utbytesstudier på lika villkor som andra inom ramen för Erasmus eller andra universitetsutbyten genom utökad stöd från sitt lärosäte och CSN.

Att MTM ska tillhandahålla ett större utbud av fack- och skönlitterära böcker för att erbjuda elever med synnedsättning större möjlighet att utveckla sina intressen och nyttja som referensunderlag för att matcha betygs-kriterier till högre betyg.

4. Punktskrift

US vill:

Att punktskriften ska inkluderas i svensk språklag, klassas som minoritetsspråk och läras ut till barn med synnedsättning i samband med att barn utan synnedsättning lär sig läsa och skriva.

Att punktskriftsläsare ska ha rätt att få samtliga brev från sektorer inom kommuner, regioner och staten på punktskrift.

Att livsmedelsförpackningar ska förse med punktskrift.

Att prislappar på varor som säljs i butik som matvaror och kläder och storlekar på kläder ska förse med punktskrift. För att personer med synnedsättning, självständigt, ska kunna köpa varor i butik utan att behöva be personal i butik om hjälp för att få reda på denna information.

Att staten ska utse en myndighet som ska ha i ansvar att säkerställa att punktskriften fortsätter finnas och frodas, samt, att personer med synnedsättning ges utbildning i punktskrift.

Att SPSM fortsatt ska arrangera årskursbesök med fokus på punktskriftsläsande.